

Pieter Jan Verstraete (red.), *Cahiers Staf De Clercq. Bijdragen ter bevordering van de studie van Staf De Clercq en tijdgenoten, 2*, Kortrijk, Verstraete, 2008, 104 pp., ill. | De *Cahiers Staf De Clercq* vormen de bouwstenen voor een nieuwe biografie over een van de centrale figuren van het vooroorlogse Vlaams-nationalisme. De Clercq (1884-1942) was een van de eerste parlementsleden van de Frontpartij, de organisator van de Vlaams-nationale landdagen in Kester, de stichter en leider van het Vlaams Nationaal Verbond (VNV). In deze laatste hoedanigheid is hij een van de hoofdverantwoordelijken voor de collaboratie van het Vlaams-nationalisme.

De *Cahiers* bevatten een aantal vaste onderwerpen. In de rubriek *Familie* wordt aandacht besteed aan Paul Declercq, een broer van Staf die zijn achternaam merkwaardig genoeg aan elkaar schreef. De rubriek *Document* bevat een overdruk van het artikel van Leo Wouters over De Clercq oorspronkelijk verschenen in *Dietschland-Europa* (1967). Interessanter is een pleitrede van Frans Van der Elst inzake Karel Lambrechts, de propagandaleider (1942-1944) van het VNV, die na de Tweede Wereldoorlog terechtstond voor collaboratie.

De pièce de résistance is een artikel van Verstraete over de conflicten tussen De Clercq en Ward Hermans naar aanleiding van de heruitgave van *Het boek der stoute waarheden* (1936). Hermans, die in 1935 was toegetreden tot het VNV en in 1936 arrondissementsleider werd

in Mechelen, kon in principe niets publiceren zonder de toelating van de VNV-leider. Omdat Hermans met zijn uitgesproken nazigezinde standpunten de gereserveerde Duitsvriendelijke politiek van De Clercq in het gedrang bracht, ontspon zich een conflict. Doordat de auteur geen melding maakt van de geheime politiek die De Clercq ontwikkelde ten aanzien van Duitsland – waarin ook Hermans een rol speelde – onthoudt hij de lezer een belangrijke verklarende achtergrond.

Voorts wordt nog een korte bijdrage opgenomen van Frans Van Campenhout over het daensistische en Vlaams-democratische verzet tegen het VNV in Oost- en West-Vlaanderen en een getuigenis en enkele foto's van Herman Vervaecke over het bezoek van een dozijn leden van de Zilvermeeuwttjes aan de overblijfselen van het door het verzet opgeblazen graf van Staf De Clercq op de Kesterheideheuvel. Vervaecke situeert het bezoek einde 1945-begin 1946, merkwaardig vroeg na de oorlog.

[Bruno De Wever]